

Tehno-sociālu sistēmu integrēts dizains : Jaunas paaudzes tūrisma monitorings Latvijā

(Proj. nr. 1.1.1.2/VIAA/1/16/110)

Populārzinātniskais pārskats par laika periodu no 01.03.2018. līdz 31.08.2018.

Saskaņā ar Projekta aktivitāšu plānu pārskata periodā tika īstenota Projekta 1.aktivitāte “Pētījuma sagatavošana, priekšizpēte” un uzsākta 2.aktivitāte “Pētījuma īstenošanas uzsākšana”.

Lai izstrādātu jaunus, produktīvus specifisko reģionu tūrisma ekonomisko efektu mērīšanas tehnoloģiskos algoritmus divu digitālo lietotņu (Datu banka; Datu analīze) prototipiem kā vienotam un jaunam digitālam aprēķinu instrumentam pētniecības e-vidē, tika veikta IKT tehnoloģiskajās iespējās (t.sk. pasaulē maz pētītās mobilās pozicionēšanas datu īpatnībās) balstītu pieeju un modeļu izpētē. Tā rezultātā, kā plānots, izstrādāts teorētisks, konceptuāls un zinātniski pamatots pētījuma veikšanas stratēģiskais un taktiskais modelis – sasniegts pētījuma projekta 1. aktivitātes galvenais un nozīmīgākais mērķis (sk.att.).

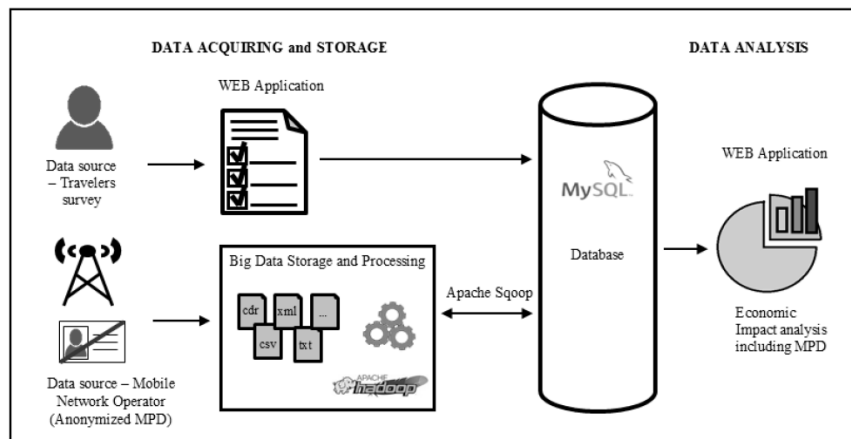
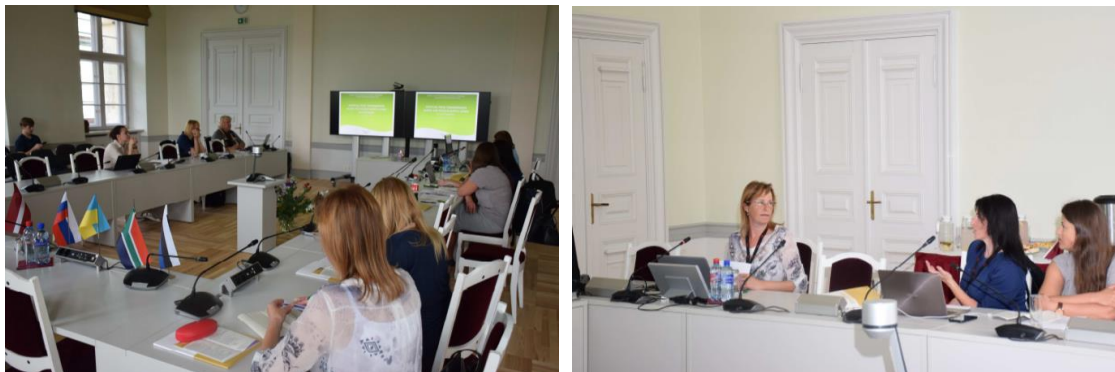

Figure 1. The theoretical model for automating tourism economic impact assessment, and for supplementing it with the spatial dimension (created by the authors)

Rezultāti iekļauti publicēšanai sagatavotajā un iesniegtajā 1 starptautiskā zinātniskajā publikācijā Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) 24. starptautisko zinātnisko rakstu krājumā “Research for Rural Development 2018”. Publikācijas tapšanas gaitā īstenotas 18 zinātniski-tehniskas konsultācijas ar IKT jomas piesaistītu speciālistu, kas rezultējušās ar būtisku teoriju izpratnes praktisko iemaņu palielināšanu. Konsultāciju process noritējis visu pārskata periodu, lai sagatavotu un uz tā pamata praktiski veiktu prototipa izstrādi, kas ir saskaņā ar iespējām dažādu pasaulē esošu brīvpieejas (domājot par prototipa uzturēšanas laiku pēc projekta realizēšanas) digitālo risinājumu kombināciju veidošanā abu prototipa daļu “Datu banka” un “Datu analīze” vajadzībām – datu savākšanai, uzkrāšanai, apkopošanai, sakārtošanai un transformēšanai vienotā analīzei lietojamā formātā, procesu loģisko secību un prototipa konstruktīvo dizainu. Darbs iekļāva zinātniskās, praktiskās un tehniskās informācijas avotu izziņas turpināšanu, datu avotu un to satura apzināšanu, procesu plūsmu loģikas veidošanu, legītimu datu ieguves kārtības noskaidrošanu, kā arī mobilo datu specifiskā apzināšanu datu pieprasījuma sagatavošanai Latvijas mobilo tīklu operatoriem. Tāpat turpināts darbs aprēķinu metodoloģiju savietojamības izpētē prototipa daļu “Datu analīze” un “Datu banka” digitālā risinājuma izveidei. Viss darbību kopums ir pamats Programmatūras prasību specifiskā (PPS) un Programmatūras prasību arhitektūras (PPA) kā zinātniskās aprakstu izstrādei pirmreizējās prototipa publicēšanas stadijai. Pārskata periodā notikusi abu šo dokumentu paralēla izstrādes uzsākšana un turpināšana, kas ietilpst gan projekta 1., gan 2. aktivitātē. Praktiski paveiktā darba apjomā ietilpst gan ceļotāju,

gan uzņēmēju anketu satura izstrāde, atbilstoši automatizējamās tūrisma ekonomiskās ietekmes novērtēšanas specifiskās teritorijās metodoloģijai, kuras pamatā ir šī pētījuma izvirzītais mērķis un sagaidāmie rezultāti. Noslēdzot pārskata periodu, prototipa daļā "Datu banka" ir izstrādāta arī ceļotāju aptaujas anketas elektroniskā versija latviešu valodā. Pētījums gaita bez novirzēm ir saskaņā ar pētījuma aktivitāšu laika plānu.

Pētījuma norises un rezultātu popularizēšanā pārskata periodā īstenota dalība ViA HESPI pētnieciskajā pēcpusdienā – pētījuma starprezultātu prezentēšanas nolūkā. Īstenota dalība Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) 24. starptautiskajā konferencē "Research for Rural Development 2018", kur prezentēts pētījuma teorētiskais, konceptuālais un zinātniski pamatotais pētījuma stratēģiskais un taktiskais modelis – pētniecības ceļā atrastais jaunais tehnoloģiskais algoritms (sk.att.) – sasniegts pārskata perioda otrs pētījuma projekta rezultāts – 1 pētījuma rezultātu prezentēšana starptautiski zinātniskajā konferencē.

http://www2.llu.lv/research_conf/foto-2018/RRD_2018_in_pictures.pdf

Līdz ar to tika pabeigta pētījuma projekta 1.aktivitāte "Pētījuma sagatavošana un priekšizpēte" un uzsākts darbs pie projekta 2. aktivitātes – "Pētījuma īstenošanas uzsākšana". Paralēli notikusi dalība regulāros ViA pēcdoktorantu un doktorantu semināros gan starprezultātu prezentēšanas, gan zinātnisko diskusiju nolūkā.

Starptautiskās mobilitātes pasākumu ietvaros īstenota dalība 6. starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Mobile Tartu 2018", Tartu universitātē, Igaunijā, kur piedalījās aptuveni 70 dalībnieki no 24 valstīm, tostarp ASV, Ķīnas. Tādējādi sasniegts pārskata perioda trešais pētījuma projekta rezultāts – realizēts 1 (projekta laikā jau otrs) starptautiskās mobilitātes pasākums (sk.att.).

<http://mobiletartu.ut.ee/galleries/gallery>

Tika apmeklētas 8 sesijas, noklausītas 25 dažādu pētījumu prezentācijas. Tās pārsvarā bija aizsāktu pētījumu vai pētījumu projektu starpposmu rezultāti tādās tēmās kā mobilo tehnoloģiju radīto datu raksturs, apjoms, pieejamība, drošība, sensitivitāte dažādās nozarēs, piemēram, avio u.c. transporta sistēmās, gājēju kustības monitoringā, mobilo sakaru torņu jaudās, noslogojumā, pārklājumā, cilvēku migrācijā (t.sk. tūrisma nolūkā), zinātniskās pētniecības metožu attīstībā u.c. Ikvienu pētījumu rezultātu prezentācija konferencē, kas attiecināma uz PostDoc pētījumu, ietvēra līdzīgus secinājumus, pie kādiem līdz šim ir nonākusi pēcdoktorante, jo īpaši konstatētās problēmas. Būtiskākās saistāmas ar datu pieejamību, ko liek risināt jaunās Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, stāšanās spēkā ar 25.05.2018. Līdz ar to vairums pētījumu iekonservējas teorētiskā vai hipotētiskā stadijā, liedzot zinātniekiem iespējami ātrāk iegūt multikompleksākus un ticamākus, praksei noderīgākus pētījumu rezultātus, pie kādiem var nonākt izmantojot mobilos pozicionēšanas datus (MPD). Konferencē gūtā informācija, t.sk., pieraksti un ziņotāju prezentācijas ir sakārtotas un atlasītas turpmākajam izpētes darbam prototipa izstrādē un nākamo plānoto zinātnisko publikāciju izstrādei.